

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
 Жильцов О.Б.
« 04 » 2018р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
Сольфеджіо**

для студентів

Спеціальності: 025 Музичне мистецтво
Освітнього рівня: перший (бакалаврський)
Освітньої програми: Музичне мистецтво

 19.1.18

Київ-2018 р.

Розробник: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Викладач: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Протокол від 30.08.2018р. №17

Завідувач кафедри _____ Олексюк О.М.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми

«___»_____ 2018р.

Гарант освітньої професійної програми _____ Олексюк О.М.

Робочу програму перевірено

«___»_____ 2018р.

Заступник директора _____ Таранник А.О.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____, «___»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «___»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «___»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «___»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «___»_____ 20__ р. протокол №__

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут мистецтв
Кафедра теорії та методики музичного мистецтва

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

_____ Жильцов О.Б.

«___» _____ 2018р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ
ДИСЦИПЛІНИ
Сольфеджіо**

для студентів

Спеціальності: *025 Музичне мистецтво*
Освітнього рівня: *перший (бакалаврський)*
Освітньої програми: *Музичне мистецтво*

Київ-2018 р.

Розробник: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Викладач: Ходоровська Ірина Миколаївна, викладач кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Протокол від 30.08.2018р. №17

Завідувач кафедри _____ Олексюк О.М.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми «__»_____ 2018р.

Гарант освітньої професійної програми _____ Олексюк О.М.

Робочу програму перевірено

«__»_____ 2018р.

Заступник директора _____ Таранник А.О.

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____, «__»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__»_____ 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____, «__»_____ 20__ р. протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	1/30	
Курс	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом	1	
Обсяг кредитів	1	
Обсяг годин, в тому числі:	30	30
Аудиторні	14	4
Модульний контроль	2	
Семестровий контроль	-	26
Самостійна робота	14	-
Форма семестрового контролю	5 семестр - залік	5 семестр - залік

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування вільної слухової орієнтації в музичному матеріалі, уміння слухати та сприймати музику в усіх її компонентах.

Завдання курсу:

- формування у студентів навичок точного інтонування та визначення на слух елементів музичної мови;
- формування навички вільного читання з аркуша (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) різних одноголосних музичних прикладів та середніх за складністю хорових партитур;
- розвиток внутрішнього слуху (вчити визначати стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, гармонічну мову хорової партитури, її ладо тональні і темпові зміни, кульмінацію твору);
- домагатися від студентів ансамблю під час сольфеджування багатоголосних прикладів;
- домагатися осмисленого ставлення до структурної, ладо тональної та метро ритмічної будови музичного прикладу (привчати студентів в уяві аналізувати приклад, спираючись на теоретичні знання, розуміти мелодичний і гармонічний розвиток музичної думки, відмічати найбільш характерні інтонаційно-ритмічні та інші закономірності та особливості в прикладах з сольфеджування або слухового аналізу);
- формування навичок запису одноголосного та двоголосного диктанту.

Формування професійних **компетентностей:**

світоглядну: наявність ціннісно-орієнтаційної позиції

інформаційну: здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань;

науково-дослідницьку: володіння науково-дослідними методами відповідно до фахового спрямування;

самоосвітню: здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку;

фахову (музично-теоретичну): здатність застосовувати на практиці основні положення теорії музики, гармонії, поліфонії; вільно читати з аркуша одноголосні та двоголосні приклади з урахуванням метро-ритмічних складнощів; записати по слуху мелодію в будь-якому стилі та тональності; осмислено виконати вправи різного спрямування в певній тональності; по пам'яті відтворити певні засоби музичної виразності; підбирання акомпанементу до заданої мелодії на фортепіано з використанням особливостей різних видів гармонії та фактури.

Діяльність студентів відбувається у **Центрі компетентностей – Навчальній лабораторії інформаційних технологій у музичному мистецтві.**

2. Результати навчання за дисципліною.

Уміти:

- точно інтонувати та визначати на слух елементів музичної мови;
- вільно читати з аркуша (з урахуванням чистого інтонування та метро-ритмічної точності) різних одноголосних музичних прикладів та середніх за складністю хорових партитур;
- визначати стиль та характер музичного твору без програвання його на інструменті, визначати мелодичні та ладові особливості, гармонічну мову хорової партитури, її ладо-тональні та темпові зміни, кульмінацію твору;
- сольфеджувати багатоголосні приклади в ансамблі;
- осмислено ставитись до структурної, ладо-тональної та метро-ритмічної будови музичного прикладу (аналіз в уяві прикладів, спираючись на теоретичні знання, розуміння мелодичного і гармонічного розвитку музичної думки, визначати найбільш характерні інтонаційно-ритмічні та інші закономірності та особливості в прикладах з сольфеджування або слухового аналізу);
- вільно записувати одноголосний та двоголосний диктант.
-

3. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:						Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	Індивідуальні	
Змістовий модуль 7.								
Тема 1. Модуляція в тональності I ступеня спорідненості.	8				4			4
Тема 2. Діатонічні, хроматичні та модулюючі секвенції.	4				2			2
Тема 3. Раптова модуляція (енгармонічна, модуляція – зіставлення).	4				2			2
Тема 4. Ладова модуляція. Мелодична, мелодико-гармонічна модуляція.	4				2			2

Тема 5. Мажоро-мінорні та міноро-мажорні системи.	4				2			2
Тема 6. Органний пункт. Остінато.	4				2			2
Модульний контроль	2					2		
Разом	30				14	2		14
Підготовка та проходження контрольних заходів								
Усього	30				14	2		14

Залік – V семестр

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт						
		Аудиторна:						
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульний контроль	Індивідуальні	Самостійна
Змістовий модуль 1.								
Тема 1. Модуляція в тональності I ступеня спорідненості.					1			6
Тема 2. Діатонічні, хроматичні та модулюючі секвенції.					1			6
Тема 3. Раптова модуляція (енгармонічна, модуляція – зіставлення). Ладова модуляція. Мелодична, мелодико-гармонічна модуляція.					1			7
Тема 4. Мажоро-мінорні та міноро-мажорні системи. Органний пункт. Остінато.					1			7
Разом	30				4			26
Усього	30				4			26

Залік – V семестр

5. Програма навчальної дисципліни

ІІІ. ПРОГРАМА. ІІІ КУРС.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І

Тема 1.1. Модуляція в тональності I ступеня спорідненості – 4 год.

Модуляція як засіб розвитку музичного матеріалу. Модуляція як зміна положення тонального центру. Діатонічна (функціональна) модуляція на основі спільного акорду.

Лабораторні заняття (4 год.)

Мета: формування відчуття ладотонального розвитку, розширення кола охоплюваних музичних явищ і засобів виразності; набуття навичок визначення модуляцій в тональностях I ступеня спорідненості з мажору і особливостей використання в класичній музиці; відпрацювання співу, аналізу модуляцій в акордових послідовностях.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:
2. Інтонувати:
 - звукоряди мажорних і мінорних гам відомими способами, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення;
 - модуляційні мелодичні звороти в тональності I ступеня спорідненості з мажору;
3. Сольфеджувати:
 - перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
 - одно- та двоголосні вправи з підручників;
 - чотириголосні вправи з підручника «Гармонічне сольфеджіо» Б. Алексєєва квітетом та групою;
4. Визначити на слух:
 - спільний акорд в модуляційній побудові (в тональностях мажору);
 - значення акордів, що характеризують початкову тональність;
 - функціональні особливості модулюючого акорду;
5. Записати одноголосний диктант з модуляцією в тональності I ступеня спорідненості з мажору, по завершенні – виписати тональний план.
6. Транспонувати мелодію диктанта на тон вгору.

Література основна : 3, 4, 5.

Література додаткова : 2, 4.

Тема 1.2. Діатонічні, хроматичні, модулюючі секвенції – 2 год.

Секвенції як активний засіб музичного розвитку. Мотив як основна ланка секвенцій. Висхідний та низхідний напрями секвенцій. (діатонічні) та транспонуючі (хроматичні та модулюючі) секвенції. Інтервал переміщення ланок секвенцій.

Лабораторне заняття (2 год.)

Мета: усвідомлення місця і ролі секвенцій у створенні динамічного розвитку музичного твору; накопичення слухових вражень і певного досвіду використання секвенцій різних видів; набуття навичок визначення виду і напрямку секвенцій, виокремлення їх мовного мотиву (ланки); аналізу секвенційного руху, співу різноманітних секвенцій них побудов; відпрацювання зазначених секвенцій.

Завдання

1. Настройка в ладотональності.
2. Інтонувати:

- звукоряди мажорних і мінорних гам відомими способами, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення;

- мелодичні звороти у вигляді висхідних і низхідних діатонічних секвенцій:

3. Сольфеджувати:

- перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
- одно- та двоголосні вправи з підручників;
- чотириголосні вправи з підручника «Гармонічне сольфеджіо» Б. Алексеєва квітетом та групою;

4. Визначити на слух:

- напрямок секвенційного руху в одно- та двоголосних побудовах;
- інтервал переміщення ланок секвенції в дво- та триголосних реченнях;
- вид секвенцій в чотириголосних періодах;
- роль і місце секвенційного розвитку в прикладах з класичної музики

5. Записати одноголосний диктант з секвенційним розвитком і модуляцією в тональність I ступеня спорідненості.

Література основна : 1, 3, 4.

Література додаткова : 4, 5.

Тема 1.3. Раптова модуляція (енгармонічна, модуляція – зіставлення) – 2 год.

Енгармонічна модуляція як переосмислення енгармонічно рівних акордів. Техніка енгармонічної модуляції через зменшений ввідний септакорд та його обернення. Модуляція-зіставлення як перехід в іншу тональність без відповідної мелодико гармонічної зв'язки.

Лабораторне заняття (2 год.)

Мета: набуття навичок визначення видів раптових модуляцій (в мелодиці, фрагментах творів); аналізу модуляційних періодів; відпрацювання співу модуляцій (одноголосно, ланцюжком та в ансамблі).

Завдання

1. Налаштування в ладотональності.

2. Інтонувати:

- звукоряди мажорних та мінорних гам відомими способами, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення;

- триголосні модулюючі секвенції (висхідну і низхідну) позапропонованому викладачем тональному плану (тріо, всією групою);

- каденційні звороти та введення в них додатково модуляції через енгармонізм зменшеного ввідного септакорду.

3. Солфеджувати:

- перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
- одно- та двоголосні вправи з підручників на різновиди раптової модуляції;
- чотириголосні вправи по вертикалі з підручника «Гармонічне сольфеджіо» Б. Алексєєва;

4. Транспонувати одноголосні вправи на тон вгору і вниз.

5. Визначити на слух:

- наявність різних ознак раптових модуляцій у виконуваних мелодичних та багатоголосних музичних фрагментах;
- зіставлення тональностей;

6. Побудувати акордову послідовність, використовуючи усі можливі варіанти енгармонізму зменшеного ввідного септакорду. Проспівати квартетом.

7. Записати одноголосний диктант з модуляцією-зіставленням.

Література основна : 1, 3, 4.

Література додаткова : 1, 5.

Тема 1.4. Ладова модуляція. Мелодична та мелодико-гармонічна модуляція – 2 год

Інтонаційна переорієнтація та здійснення ладової модуляції. Роль ритмо-інтонаційних зворотів у здійсненні мелодичної модуляції в монодійній та поліфонічній музиці. Мелодичний зв'язок між акордами як характерна ознака мелодико-гармонічної модуляції.

Лабораторне заняття (2 год.)

Мета: виявлення ступеню активності відчуття ладотонального розвитку, вдосконалення слухових аналітичних вмінь з розкриття специфіки тонального розгортання, набуття навичок визначення виду модуляційного переходу, аналізу логіки тонального розвитку; співу певних модуляційних переходів, відпрацювання ладової, мелодичної та мелодико-гармонічної модуляції за тональним планом.

Завдання

1. Настройка в ладотональності:

2. Інтонувати:

- звукоряди мажорних і мінорних гам відомими способами, використовуючи хроматизацію тетракордів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення;

- мажорні (мінорні) побудови із зміною ладового нахилу в автентичному кадансі (індивідуально)
 - мінорні звороти із зміною ладового нахилу в плагальному кадансі (індивідуально);
 - мелодичні модуляції в поліфонічному двоголоссі, записані на дошці (дуетом, всією групою);
3. Сольфеджувати:
- одно- та двоголосні вправи з пілручників з розділу «Музика ХХ століття»;
 - приклади з хорової та поліфонічної музики для мішаного хору з ладовою та мелодичною модуляцією;
4. Визначит на слух:
- мелодично-модуляційну побудову в монодійному складі;
 - спосіб переходу в ладовій модуляції;
 - акордову послідовність при здійсненні мелодико-гармонічної модуляції.
5. Записати одноголосні диктанти з ладовою та мелодичною модуляцією.

Література основна : 1, 4, 5.

Література додаткова : 4, 7.

Тема 1.5. Мажоро-мінорні та міноро –мажорні системи – 2 год.

Акордика однойменних діатонічних ладових систем. Акордика паралельних ладових систем. Акордика мажоро-мінорної системи однойменних тональностей. Акордика мажоро-мінорної та міноро-мажороної системи паралельних тональностей. Однотерцієві тональності.

Лабораторне заняття (2 год.)

Мета: набуття навичок визначення основних типів мажоро-мінорних систем, аналізу гармонічних зворотів, фрагментів музичних творів, відпрацювання співу мелодичних зворотів та акордових послідовностей, створення мелодій на основі одно терцієвої системи тональностей.

Завдання

1. Налаштування в ладотональності.
2. Інтонувати:
 - звукоряди мажорних і мінорних гам відомими способами використовуючи хроматизацію тетраходів ті різноманітні метро-ритмічні ускладнення;
 - акордову послідовність, що ґрунтується на ладовій перемінності;
 - низхідний великотерцієвий ряд мажорних тризвуків за схемою, запропонованою викладачем;
3. Сольфеджувати:
 - перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;

- одно- та двоголосні вправи з підручників;
4. Визначити на слух:
- гармонічні засоби однойменного мажоро-мінору;
 - гармонічні особливості акордики паралельного і одностерцієвого мажоро-мінору;
 - гармонічні особливості акордики однойменно – одно терцієвого мажоро-мінору.
5. Записати мелодію з фрагменту багатоголосного музичного твору.
6. В запропонованих фрагментах музичних творів знайти та виписати схематично звороти з використанням мажоро-мінорних та міноро-мажорних систем.

Література основна : 2, 3, 4.

Література додаткова : 5, 7.

Тема 1.6. Органний пункт. Остінато – 2 год.

Витримані або повторювані звуки, інтервали, акорди, на тлі яких викладаються мелодичні та мелодико-гармонічні побудови. Тонічний та домінантовий органний пункт в басу. Остінатні мелодичні звороти.

Лабораторне заняття (2 год.)

Мета: набуття навичок визначення логіки гармонічного розвитку в музичному творі, колористичних та динамічних якостей гармонічної мови, ладо-функціонального значення органного пункту; аналізу акордики в умовах тонічного і домінантового органного пунктів; створення власних мелодій з остінатними ритмічними та інтонаційними структурами.

Завдання

1. Настройка в ладотональності.
 2. Інтонувати:
 - звукоряди мажорних і мінорних гам використовуючи хроматизацію тетрахордів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення;
 - імпровізувати голосом мелодію на запропоновані гармонічні схеми:
I7 – IV7 – I7 – I7 ; IV7 – IV7 – I7 VI ; II7 – V7 – I7 – II7 – V7;
 3. Сольфеджувати:
 - перевірка завдань для самостійної роботи попередньої теми;
 - одно- та двоголосні вправи з підручників на різновиди раптової модуляції;
 - чотириголосні вправи вертикалі з підручника «Гармонічне сольфеджіо»
- Б. Алексеєва;
4. Визначити на слух:
 - кількість голосів у багатоголосній побудові;

- функціональні звороти, що звучать на органних пунктах;
- за допомогою яких функціональних зворотів здійснюється відхилення на органних пунктах;
- тип фактури, вид органного пункту, мелодичні стійкі тони, додаткові тони в акордах.

5. Записати основну мелодію з багатоголосного уривку музичного твору.

6. В запропонованих фрагментах музичних творів знайти остінатні побудови в середньому або верхньому голосах;

Проспівати, проаналізувати.

Література основна : 2, 3, 4.

Література додаткова : 4, 5.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максималь на к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Макс. кількість балів
Відвідування лабораторних	1	7	7
Відвідування семінарських занять	1		
Відвідування практичних занять	1		
Робота на семінарському занятті	10		
Робота на практичному занятті	10		
Лабораторна робота (у тому числі допуск, виконання, захист)	10	7	70
Виконання завдань для самостійної роботи	5	6	30
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	30
Разом			162
Максимальна кількість балів:	100		
Розрахунок коефіцієнта:	1,62		

6.2. Завдання для самостійної роботи

Змістовий модуль І.

Модуляція

№ зп	Тема	Зміст завдання	викона ння, передба -чений	Літерат ура	Академ ічний контро ль	Бали
1.1	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати: - звукоряди E-dur, A-dur, cis-moll, fis-moll відомими способами, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення; - модуляційні мелодичні звороти в тональності І ступеня спорідненості; - Сольфеджувати: - одно-, двоголосні вправи з підручників; - триголосні та чотириголосні вправи з підручника. - Знайти в музичних творах приклади модуляційних переходів (в тональності І ступеня спорідненості; виписати тональний план). - Створити 2 мелодії(в тональностях мажору) з модуляцією в тональності І ступеня спорідненості, добрати супровід, співати з акомпонементом. 	4 год.	Л.о. : 3, 5, 8, 9, 10. Л.д. : 2, 4.	Письмове та усне опитування	5
1.2	Діатонічні, хроматичні та модулюючі секвенції	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати: - звукоряди мажорних і мінорних гам відомими способами, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення; - мелодичні звороти у вигляді висхідних і низхідних діатонічних секвенцій, записані на занятті до 3-х ключових знаків; - триголосні модулюючі секвенції за запропонованим викладачем тональним планом на занятті; - чотириголосні гармонічні послідовності, що містять секвенційний рух; - Сольфеджувати: - одно- та двоголосні вправи з підручників з розділу «Секвенції»; - триголосні вправи - Виписати з мелодій різних пісень різні види секвенцій, проаналізувати їх, співати. - Скласти 2 мелодії, що містять секвенційний розвиток, добрати супровід, записати в нотний зошит. 	2 год.	Л.о. : 3, 5, 8, 9, 10. Л.д. : 4, 5.	Письмове та усне опитування	5
	Раптова модуляція. Енгармонічна модуляція, модуляція – зіставлення	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати - звукоряди відомими способами, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення; - каденційні звороти та введення в них додатково модуляції через енгармонізм зменшеного ввідного септакорду A-dur, fis-moll, d-moll, f-moll. - Сольфеджувати: - одно- та двоголосні вправи з 	2 год.	Л.о. : 3, 5, 8, 9, 10. Л.д. : 1, 5.	Письмове та усне опитування	5

1.3		<p>підручників на різновиди раптової модуляції;</p> <ul style="list-style-type: none"> - чотириголосні вправи по вертикалі; - Транспонувати диктант н тон вгору і вниз. - Знайти в творах з фаху приклади раптових модуляцій. 				
1.4	Ладова модуляція. Мелодична, мелодико – гармонічна модуляція	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати: - звукоряди мажорних і мінорних гам в тоальностях до3-х ключових знаків відомими способами, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення; - мажорні (мінорні) побудови із зміною ладового нахилу в автентичному кадансі в тональностях до 2-х ключових знаків; - мінорні звороти із зміною ладовоно нахилу в плагальному кадансі в тональностях до 3-х ключових знаків; - Сольфеджувати: <ul style="list-style-type: none"> - одно- та двоголосні вправи з підручників; - приклади з хорової та поліфонічної музики для мішаного хору з ладовою та мелодичною модуляцією. 	2 год.	Л.о. : 3, 5, 9, 10. Л.д. : 4, 7.	Письмове та усне опитування	5
1.5	Мажоро – мінорні та міноро – мажорні системи	<ul style="list-style-type: none"> - Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - акордову послідовність в f-moll I - I9 VI6 - V6(H) I - II2 I - IV I - низхідний великотерцієвий ряд мажорних тризвуків з прохідними звуками в басу (цілотнова гама) в тональності D-dur; - Сольфеджувати: <ul style="list-style-type: none"> - одно- та двоголосні вправи з підручників; - триголосні та чотириголосні вправи; - Скласти: <ul style="list-style-type: none"> - 2 мелодії, що поєднують дві однотерцієві тональності (з опорою на тон VI ступеня); - 2 мелодії, що поєднують дві одно терцієві тональності (з опорою на тон III ступеня); - Знайти приклади використання в мелодиці вокальних творів різні типа мажоро-мінорних систем. Виписати і співати їх. 	2 год.	Л.о. : 3, 5, 7, 9, 10. Л.д. : 5, 7.	Письмове та усне опитування	5
1.6	Органний пункт. Остінато	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інтонувати: <ul style="list-style-type: none"> - по кварто-квінтовому колу звукоряди мажорних і мінорних гам, використовуючи хроматизацію тетраходів та різноманітні метро-ритмічні ускладнення; - комбінації ступенів блюзової гама, по кварто-квінтовому колу т триольному ритмі в тональностях до 3-х ключових знаків; 2. Сольфеджувати: <ul style="list-style-type: none"> - одно- та двоголосні вправи з 	2 год.	Л.о. : 3, 5, 9, 11. Л.д. : 4, 5.	Письмове та усне опитування, МКР	5

		підручників; - триголосні вправи - багатоголосні вправи з тонічним та домінантовим органом.				
--	--	--	--	--	--	--

Критерії оцінювання самостійної роботи	Рівень виконання	К-сть балів
Студент надав декілька правильних визначень теоретичних понять з даної дисципліни згідно концепцій різних авторів. Творчо підійшов до виконання практичних завдань. Чисто інтонує практичні вправи, не припускаючись помилок у побудові заданих акордових та інтервальних послідовностей, а також вправ у ладах. Досконало записує мелодичну лінію та ритмічний малюнок самодиктанту.	Високий	5
Студент надав правильні визначення теоретичних понять з даної дисципліни. Творчо підійшов до виконання практичних завдань. Чисто інтонує практичні вправи, припускаючись окремих, незначних помилок у побудові заданих акордових та інтервальних послідовностей, а також вправ у ладах. Майже точно записує мелодичну лінію та ритмічний малюнок самодиктанту.	Достатній	4
Студент надав неточні визначення теоретичних понять з даної дисципліни. Формально підійшов до виконання практичних завдань. Нечисто інтонує практичні вправи, припускаючись значних помилок у побудові заданих акордових та інтервальних послідовностей, а також вправ у ладах. Неточно записує мелодичну лінію та ритмічний малюнок самодиктанту.	Середній	3
Студент не в змозі надати визначення основних теоретичних понять з даної дисципліни. Не виконав практичне завдання. Нечисто інтонує практичні вправи. Не розуміє принципів побудови заданих інтервальних та акордових послідовностей, а також вправ у ладах. Не в змозі записати мелодичний та ритмічний малюнок самодиктанту.	Низький	0-2

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється в письмовій формі та складається з таких видів роботи:

- Запис музичного диктанту;
- Виконання вправ у заданих тональностях та ладах;
- Побудова заданих інтервальних послідовностей;
- Побудова заданих акордових послідовностей;
- Слуховий аналіз.

Критерії оцінювання модульного контролю	Рівень виконання	К-сть балів
Студент надав правильні, вичерпні відповіді на всі поставлені запитання.	Високий	25
Студент надав правильні відповіді на всі поставлені запитання, але припустився деяких, незначних помилок	Достатній	20
Студент надав частково невірні відповіді на всі чи деякі поставлені запитання, припускається суттєвих помилок.	Середній	15
Студент не надав відповіді на поставлені запитання або надав їх, але з величезною кількістю помилок.	Низький	10

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль в Університеті здійснюється у формі, передбаченій навчальним планом.

Наприкінці 5 семестру — залік.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-58

7. Навчально-методична карта дисципліни «Сольфеджіо» III курс

(змістовий модуль I)

Разом 30 години: лабораторні заняття - 14 год., самостійна робота – 14 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль I					
Назва модуля	Модуляція					
Кількість балів за модуль	162 бали					
Лабораторні	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6
Теми лабораторних робіт (всього 77 балів)	Модуляція в тональності першого ступеня спорідненості. (1+10 балів)*2=22	Діагонічні, хроматичні та модулюючі секвенції. (1+10 балів)	Раптова модуляція (енгармонічна, модуляція-зіставлення). (1+10 балів)	Ладова модуляція. Мелодична, мелодично-гармонічна модуляція (1+10 балів)	Мажорно-мінорні та мінорно-мажорні системи (1+10 балів)	Органний пункт. Остінато. (1+10 балів)
Самостійна робота (всього 30 балів)	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.	5 б.
Види поточного контролю (всього 25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)					
ІНДЗ	30 балів					
Підсумковий контроль	V семестр – залік. Всього – 162 бали. Коефіцієнт – 1,62					

8. Рекомендовані джерела

Основна література:

1. Алексеев Б. Гармоническое сольфеджио. – М., 1975.
2. Драгомиров П. Сольфеджио. М., 1967.
3. Калмыков Б., Фридкин Г. Сольфеджио. Часть 1, одноголосие. М., 1962.
4. Ладухин Н.М. Одноголосное сольфеджио. М., 1988.
5. Островский А.Л., Соловьев С.Н., Шокин В.П. Сольфеджио. М., 1964.

Додаткова література:

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо (6-7кл.). К.: Мелосвіт, 2006.
2. Вахромеева Т.Н. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио. М., 2004.
3. «Музыкальная энциклопедия» М., 1979
4. Рубец А. Одноголосное сольфеджио. М., 1981.
5. Серебряный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки. Киев, «Музична Україна», 1987.
6. Способин И. Сольфеджио – двухголосие и трехголосие. М., 1977.
7. Способин И. Элементарная теория музыки. М., 1985

І

Збірки музичних диктантів:

1. Агажанов А. Двухголосные диктанты. М., 1962.
2. Блинський Є., Олендарьов В. Музичний диктант. Київ, «Музична Україна», 1976.
3. Алекеев Б., Блюм Д. Систематический курс музыкального диктанта. Изд. 2-е, М., 1976.
4. Ладухин Н. Тысяча примеров музыкального диктанта. М., 1964.
5. Островский А.Л., Павлюченко С.А. Шокин В.П. Музыкальный диктант. Пособие для музыкальных школ, училищ и консерваторий. Вып. 1-й, одноголосие. М.-Л., 1941.
6. Островский А.Л., Павлюченко С.А., Шокин В.П. Музыкальный диктант. Вып. 2-й, двухголосие, многоголосие и аккордовое движение. М.-Л., 1948.
7. Фрейндлинг Г. Двухголосные диктанты. М., 1962.
8. Фридкин Г. Музыкальные диктанты. М., 1965.

9. Додаткові ресурси

1. Ходоровська І.М. Збірник диктантів з сольфеджіо на матеріалі українського фольклору та музики українських композиторів/мультимедійний посібник. К., 2014.
<http://elibrary.kubg.edu.ua/7693/>

